

DUNAFÖLDVÁR RÉGI IDŐK ÍZEI

SZÖVEG: TAMÁSKA MÁTÉ

Indiánfejes. Fejjel előre, hátrattett kézzel. Elképesztő vagányság, amely legjobb tudomásom szerint csak a vasfüggönytől keletre volt ismert, köszönhetően Gojko Mitić indiánszerepeinek. De mit beszélek én? Hiszen ezek a tizenéves srácok nem tudhatnak semmit az NDK–jugoszláv indiánromantikáról! És mégis. Nem a retrólázban égő Budapesten, hanem itt, Dunaföldváron van igazi íze a régi időknek – olyan íze, amely lassan változik, mint a jó halászlé receptje

„Sok hibám egyike, hogy nem vagyok dunaföldvári.” Ordas István újságíró vallomása ez, de hamarosan be kell látnom, rám is tökéletesen illik, mert mikor kiállok a rajtkőre, hogy a helyiek módjára a strand hidegen kéklő medencéjébe vessem magam, éles sípolás üti meg a fülem. Meghiúsított ugrásomnak annyi kihatása azért lett, hogy az egyenlő bánásmód elve szerint a fürdőmester a

srácokat is eltiltotta az indiánfejestől. Ilyenek a sápadtarcúak. Nem jobbak a labancoknál. Meg a kurucoknál sem. Ezt már a me-

„Sok hibám egyike, hogy nem vagyok dunaföldvári.” Ordas István újságíró vallomása ez...

dence szélén ülve teszem hozzá, miközben figyelem, ahogy a lemenő Nap színaranyra festi az öreg torony szürke falait.

„CSAK AZ Ő HÁZA MEGKÉSZÜLLEN”

Ha jól emlékszem, Dunaföldvár csak egyetlenegyszer került szóba iskolai történelemóráimon, úgymint a kurucok dunántúli hídfője. Mivel Pest-Buda masszívan kitartott a császár mellett, az ország keleti részén szerveződött kurucsnak csak erre volt lehetősége a Dunántúl felé terjeszkedni. Vak Bottyán még egy ideiglenes átkelőt is építtetett. Ám, ha a krónikákat részletesen is elol-

Ha a krónikákat részletesen is elolvassuk, inkább borzalom, mint büszkeség tölti el az embert. Fosztogatások, mészárlások. Érzelmesen szóló tárogatómuzsika kell ahhoz, hogy az 1700-as évek elejét szépnek lássuk.

A harcok után a vár erődítéseit lerombolják, de a tornyot meghagyják. Börtönként, majd az idők javulásával magtárként hasznosítják. A város második alapí-

és Lelki Pásztor vagyis Plebanus nélkül tovább legyenek, kinek oda helyzetetésére szorgalmatos gondom lesz, csak előbb az ő háza megkészüllyen.” A kanonok sorai hatásosnak bizonyultak. A török időkben elpusztult bencés kolostor helyén az 1720-as évek felépül az új templom. Egyelőre még torony nélkül. Szerény és állhatatos megjelenésével megelőlegezte Dunaföldvár következő három évszázadának mentalitását. Mint ahogy az is sokat elárul a hely szellemiségéről, hogy később sem a nemzetközi

tójának, a Nagyszombatban lakó Mednyánszky kanonoknak kisebb baja is nagyobb volt annál, hogy a masszív falakat lebontassa: „Nem illik, hogy a Városbeliek Istenház

FOTÓ: TAMÁSKA MÁTÉ

TANÁCSHÁZBÓL VÁROSHÁZA LETT...

MÁSKÜLÖNBEN UGYANAZ A VÉGTELENÜL NYUGODT, PIHENTETŐ HANGULAT ÉVTIZEDEKEN, DE TÁN ÉVSZÁZADOKON ÁT. ÉS – AMIRE CSAK RITKÁN FIGYELÜNK FEL, MERT ANNYIRA MEGSZOKTUK MÁR: A KÖZLEKEDÉSI TÁBLÁK, VILLANYRENDŐRÖK, VEZETÉKEK, TÁVKÖZLÉSI ANTENNÁK REMÉNYTELEN KÁOSZA. A FŐTÉR TERVEZETT RENDEZÉSE ERRE IS FIGYELNE MAJD, BÁR, HA A FÁKAT IS KIVÁGJÁK, MÉGIS JOBB LENNE, HA MINDEN MARADNA A RÉGIBEN

FOTÓ: FORTEPAN – UVATERV GYŰJTEMÉNYE (1955)

FOTÓ: FORTEPAN – UVATERV GYŰJTEMÉNYE (1955)

A DUNAI VÁROSOK TELEPÜLÉSKÉPE
SOROZATUNK TÁMOGATÓJA Anka
Nemzeti Kulturális Alap

FOTÓ: TAMÁSKA MÁTÉ

**A VÖLGYEK BEN A PANGÓ VIZEK,
A LŐSZHEGYEKEN A CSUSZAMLÁSOK
TETTÉK NEHÉZZÉ AZ ÉPÍTKEZÉST**
IDŐVEL MÉGIS ÚGY TŰNIK, HOGY A LŐSZ
MARADT A VESZÉLYESEBB, ÉS A HÁZAK
(MINTHA CSAK MAGUK IS KÖVETNÉK A
MEGCSÚSZÓ TALAJT) LENT SŰRŰSÖDTEK

jezsuiták, hanem a köznéppel könnyebben hangot találó ferencesek építettek fel egy újabb katolikus templomot.

A műemléki leírás szerint a ferencesek temploma „külvárosias”. Az lenne talán Székesfehérvárott vagy Szegeden, de itt az egyik leginkább városias megjelenésű utca ékköve. Az utca tekintélyét nemcsak a templomnak, de az emeletes rendháznak is köszönheti. A ferencesek régi otthonában indulhatott útjára

Olyan idők jártak, hogy az iskola alapító dokumentuma hitelességeért felelő városbíró, maga analfabéta lévén, parasztos „x”-et tett a neve mellé.

1952-ben a híres Afrika-kutató nevét viselő Magyar László Gimnázium.

Magyar László elkövette az emberiség nagy részének hibáját, hogy 1818-ban nem Dunaföldváron született. De más gondjai is

akadtak. Leginkább az, hogy házasságon kívül született, és vér szerinti apja nem ismerte el törvényes fiának. Ennek ellenére neveltetéséről gondoskodott. Így került a fiú a földvári „nemzeti iskolába”, amely nagyszerű neve ellenére az elemi iskolának felelt meg. (Persze akkoriban az elemi iskola kulturális jelentősége egy mai kis egyetemével ért fel.) Olyan idők jártak, hogy az alapító dokumentum hitelességeért felelő

városbíró, maga analfabéta lévén, parasztos „x”-et tett a neve mellé. Az iskola rangját jelezte építészeti arculata is. A nádfedeles házak között faszindelyt kapott, sőt egy kis tornyot is haranggal, „... a gyermekek összehívására”. Földvár csodája, hogy az idő múlását nem érzékelteti. Majd’ száz év múlva egy amerikai utazó, mintha csak az 1800-as évek elejéről írta: „A templomon és az iskolán kívül valami nagyobb épü-

letet nem igen látni.” Magyar László közben leélte kalandos életét. Eljutott az iskolák nélküli „szerecsen országba”, a mai Angola vi-

„A kimbunda nemzet gyerekei „oktatást nem nyernek. (...) az anya éppen nem ügyel leányának erkölcsi tisztaságára, (...) mivel a szüzesség a lakodalmi ágyban éppen nem követeltetik...”

dékére, ahonnan részletes beszámolókat küldött haza a Magyar

Tudományos Akadémiára. Halála után megjelent kötete a magyar Afrika-kutatás klasszikusa. Stílusa eleven, könnyen olvasható, lényegre törő. Innen tudjuk például, hogy a kimbunda nemzet gyerekei „oktatást nem nyernek. (...) az anya éppen nem ügyel leányának erkölcsi tisztaságára, (...) mivel a szüzesség a lakodalmi ágyban éppen nem követeltetik, sőt mint tapasztaltam, nem is méltányoltatik.”

FOTÓ: TAMÁSKA MÁTÉ

„RÖVID BOR”

ÍGY NEVEZIK AZOKAT A BOROKAT, AMELYEKNEK AZ ÍZÉT RÖVIDDEL A LENYELÉS UTÁN MÁR NEM LEHET ÉREZNI. A FÖLDVÁRI BOROK TÖBBSÉGE ILYEN. „RÉGISÉGÉRTÉK” – ÍGY NEVEZI A MŰEMÉLKVÉDELMEK AZ ANYAG HORDOZTA, A NEM SZAKEMBEREK ÁLTAL IS ÉRZÉKELHETŐ HANGULATOT. A FÖLDVÁRI PINCESOROK KÖZT JÁRVA MEGÉRTJÜK A FOGALOM LÉNYEGÉT

BURGUNDIA ÉS SÓHÁZ UTCA

AZ EGYIK KÜLVÁROS, A MÁSIK BELVÁROS. ÁM FÖLDVÁRON SEM A TÉRBEN, SEM AZ IDŐBEN NEM KELETKEZNEK KEZELHETETLENÜL NAGY KÜLÖNBSÉGEK

FOTÓ: TAMÁSKA MÁTÉ

BŐRCIPŐ ÉS GUMICSIZMA

Van némi ellentmondás abban, hogy Dunaföldvár leghíresebb szülőtte nemcsak „vér szerint” nem volt idevalósi, de lelkében sem, mert aligha tudnánk valami idegenebb dolgot elképzelni erről a városról, mint azt, hogy felfedezőket adjon a világnak.

Jó lábbeliket, amivel mások bejárhatják a világot, azt igen! Dunaföldvár a 19. században valóságos csizmadiametropolisz. A céhtagok száma másfél száz, de bőven akadnak kontárok is. A szorgalmas mestereket még a gyáripar sem tudta teljesen kimozdítani foglalkozásukból. Az 1930-as években a cipészek és a cipőfelsőrész-készítő kisiparosok száma még mindig megközelíti az ötvenet.

Dunaföldvár a parasztságból kinőtt kismesterek városa volt. A jó földvári ember nem vállalkozott, mert fontosabbnak tartotta a biztonságos keveset a mégoly csábító, de kockázatos gazdagságnál is.

De nem ez az egyetlen ága a helyi kézműiparnak, amely túlélte az iparosítást. Működtek itt kádárok, kalaposok, műszerészek, rézművesek és szitakészítők, szabók, cukrárszok és cukorkások, kárpitosok és kocsifényező, kelmefestők és

is állt be gyári munkásnak, mert függetlenségét mindennél többre becsülte. Egy gazdaságtörténész azt mondaná erre, hogy a maradiság elfojtotta a kapitalista szellemű vállalkozásokat. Nem épült elég gyár, nem nyílt elég bankfiók, nem hiteltek és nem vettek fel hiteleket.

Ha azonban földvári utunk előtt néhány estét Krúdy olvasásával töltünk, megértjük a maradiság bölcsességét. A földváriak nem sietnek, és nem siettetik az időt. Mikor a szocializmus végképp felszámoltatta velük a cipész mesterségeket, gondoltak egy nagyot, és elkezdtek gumicsizmákat gyártani. Eddig a történet kicsit hasonlít a híres finnországi szupermulti (Nokia) történe-

kefekötők. Felsorolni is lehetetlen. Dunaföldvár a parasztságból kinőtt kismesterek városa volt. A jó földvári ember nem vállalkozott, mert fontosabbnak tartotta a biztonságos keveset a mégoly csábító, de kockázatos gazdagságnál is. De nem

A DUNAFÖLDVÁRI VÁSÁR

FOTÓ: TAMÁSKA MÁTÉ

FOTÓ: FORTEPAN – HANSER MÁRIA (1928)

FOTÓ: TAMÁSKA MÁTÉ

KÉT VESZTES HÁBORÚ, KÉT EMLÉKMŰ

AZ ELSŐ A FÖLDVÁRI HONVÉDEKNEK ÁLLÍT EMLÉKET, AKIK A SZOBOR ÁLLÍTÁSA SZERINT HŐSKÉNT MENETELTEK A HALÁLBA 1914-1918 KÖZÖTT. A MÁSODIK EMLÉKMŰVET MÁR A GYŐZTES SZOVJETUNIÓN EMELTETTE. A HALÁL HÁZHOZ JÖTT. A II. VILÁGHÁBORÚBAN A HÍDFŐÉRT HOSSZÚ ÉS ELKESEDETT ÜTKÖZET DÜLT, AMELYBEN KÉRETLENÜL OSZTOTTÁK A HŐSI SZEREPEKET

FOTÓ: TAMÁSKA MÁTÉ

tére, csakhogy itt a csizmából nem lett mobiltelefon. Ám maradt a gumicsizma azután is, hogy a szocialista tervgazdaság összeomlott, és kihaltak azok a szakmák is – a tészmunkásoktól a bányászokig –, amik tömegesen igényt tartottak a kissé robusztus, de vízhatlan csizmákra.

Ha másként alakul a történe-

lem, akár vasgyárat is kaphatott volna a város. Egy fennmaradt anekdota szerint a „sóher földváriak” a leendő gyár helyét kereső küldöttséget ebéd nélkül eresztették útjára, miközben a penteleieknek helyén volt az esze: etettek-itattak, s aztán építhettek, gazdagodhattak. A népmesék

„(apró) jótett helyébe (nagy) jót várj” tanulságát összegző, modern történetecske háttérben azonban inkább az 1945-ös választásokat sejtethetjük. A dunaföldváriak akkor 70%-os többséggel utasították el a kommunista párt ideológiáját, és választották a kisgazdapártot. És lettek kollektíve „kulákok”.

**AZ OLYAN, NÉPESSÉGÜKET VESZTŐ VÁROSOKBAN, MINT FÖLDVÁR,
AZ ÁLLOMÁSOK MEGLEPŐEN ÉLÉNK FORGALMÚAK**

A FÖLDVÁRI MINDENNAPOK LEGSZEBB PERCEINEK SZÁMÍTOTT A PESTI GŐZÖS ÉRKEZÉSE. KÉSŐBB A BUSZPÁLYAUDVAR VETTE ÁT A HAJÓÁLLOMÁS SZEREPÉT. MA AZ ELKERÜLŐ ÚT MELLETTI ÜZLETEK, BENZINKUTAK JÁTSZANAK HASONLÓ SZEREPET

BUSZKORZÓ

A változások elől azonban lehetetlen kitérni. A régi Piac téren, amelynek a nevét alkalmasint a korszellemhez jobban illő Béke térre cserélték, az 50-es években buszállomást alakítottak ki. Ritkán szoktak felfigyelni rá, hogy a hanyatló, népességét vesztő városokban az állomások a legforgalmasabb helyek. Valóságos korzók, ahol az emberek buszhoz men-

net, busztól jövet egy-egy szót válthattak a szomszédokkal, rokonokkal, ismerősökkel. A 80-as évek végén a főtértől kissé távolabb egy új, a város méreteihez képest monumentális buszpályaudvart építettek. A betonköröndön táncot jártak a csuklós Ikarusok. Fő nevezetessége azonban mégsem a forduló, hanem felette a löszös hegyet meg-

támasztó támfal falfirkája, a „Hollywood” lett. Az ország déli városai felé buszozóknak Duna-földvár neve összefonódott a „hollywoodi tízperces” pihenővel,

Fő nevezetessége azonban mégsem a forduló, hanem felette a löszös hegyet megtámasztó támfal falfirkája, a „Hollywood” lett.

a friss kávé illatával és a füstszagú levegőzéssel. Ma valahogy ritkábbak a buszok, üres a táj. Eltűnt a Hollywood felirat is, az utasellátó pedig egy westernfilm szellemváros-díszleteit idézi.

A főtér rég nem működő buszállomása ellenben olyan, mint egy Csipkerózsika-mesedíszlet. A gránitkockák fölött öreg fák lombjai kapaszkodnak össze. Félő, hogy

már nem sokáig. Dunaföldvárt is elérte a főtérépítési lázalom. A tervek láncfűrészlől és egy nagy, nap-sütötte, köves placcról szólnak, néhány kisebb lombkoronájú, „városbarát” fával. Az öreg fák elleni érvek, hogy hullanak a leveleik, nőnek a gyökereik, de legfőképp az, hogy úgysem élhetnének örökké. Pedig ebben a városban van valami örökkévaló, amit csak

szeretni és tisztelni lehet. Lassúsága, elmaradottsága idővel nyugalommá, patinává érett. A főtéri cukrászda emberemlékezet óta működik, mint ahogyan a főtéri piac is. (Most éppen termelői jelzővel kiegészítve.) Múlt századi nénik tejfölöspohárban nevelt palántákat árulnak tavasszal, mindenféle alakú paradicsomot nyáron és sárgálló dióbelet ősszel.

VÁSÁR

A piac is valami, de az igazi mégiscsak a földvári vásár! Szerencsére elég messze van a várostól ahhoz, hogy a fakivágás szoba kerüljön.

Az árnyékban lovak, naposkacsák, -csibék, malacok. A tét nélküli vásárlók nyugalmaival sétálgatok az árusok között. Azt próbálom megállapítani, ki itt a vevő és ki az eladó.

A tömeg persze nem az állatoknál van. Kupacokba rakott, cipő alakú tárgyak közt válogat. Szegény régi, jó földvári mesterek valószínűleg királyi feliratban tiltakoznának, ha ezek kapcsán valaki a bőrt emlegetné. A cipők mellett faládák és kézikérámák. A vásár tarka. Néhol bolhapiac, néhol kí-

nai, néhol bodega, néhol népművészet. Kaland és felfedezés.

Bizonyos értelemben talán még izgalmasabb is, mint megjárni

A tömeg persze nem az állatoknál van. Kupacokba rakott, cipő alakú tárgyak közt válogat. Szegény régi, jó földvári mesterek valószínűleg királyi feliratban tiltakoznának, ha ezek kapcsán valaki a bőrt emlegetné.

Fekete-Afrikát. A hétköznapiok fárasztó vásárlási rutinjai itt bonyolult rituálékká alakulnak. Vadászok járnak az ösvényeket.

Végül nem veszek semmit, és visszatérek a lovakhoz. Mint egy megbabonázott gyerek, nem bí-

rom levenni a szemem, nem is annyira a lovakról, hanem az emberekről. Kik lehetnek ők, akik 100 kilométerre Budapesttől, autópályarendszerek rései közt fuvaros munkalovakkal kereskednek? Aligha hiszem, hogy a pénzért csinálják. Pénzeket látni az ilyesmi régimódi lóvásárban olyanra értelmetlen, mint az indiánfejes.

Persze, Budapesten, de nem itt, Földváron!

TAMÁSKA MÁTÉ
SZOCIOLÓGUS, VÁROS-
ÉS FALUKUTATÓ,
EGYETEMI OKTATÓ

A DUNAFÖLDVÁRI VÁSÁR

FOTÓ: TAMÁSKA MÁTÉ

BLOGOL A FÖLDGÖMB...

„Minden dolog összefügg” – mondta annak idején Seattle, a híres indián törzsfőnök. Ezt a földrajzi szemlélet valljuk mi is, így blogjainkkal olyan tudományos, ismeretterjesztő felületeket hoztunk létre, melyek témáikkal szórakoztatóan tárják fel a világ összefüggéseit

GEOGULLIVER

KARÁCSONYI DÁVID geográfus, mániája a Kelet. Rengeteget utazott például a poszt-szovjet térségben. Éveket élt a Távol-Keleten. Mivel magassága a két métert is meghaladja, Gulliverként járja be a keleti világokat. Szerencsére mániája a munkája is: regionális földrajzi kutatásokkal foglalkozik az MTA Földrajztudományi Kutatóintézetében.

[HTTPS://AFOLDGOMB.HU/BLOGOK/GEOGULLIVER](https://afoldgomb.hu/blogok/geogulliver)

DOKTORPÁNIK

CSIMA ZOLTÁN epidemiológus, a fertőző betegségek megszállottja. A Semmelweis Egyetem Epidemiológiai Tanácskének doktorandusza. Sajátos humorral ír a fertőző betegségek térbeli összefüggéseiről és a jelenkor jelentette kockázati tényezőkről.

[HTTPS://AFOLDGOMB.HU/BLOGOK/DOKTORPANIK](https://afoldgomb.hu/blogok/doktorpanik)

VÁROSNEZŐ

SZIGETI-BÖRÖCZ FERENC geográfus, település- és területfejlesztő. Városfejlesztési és kulturális projekteken dolgozik Európa-szerte. *Városnéző-blogján* útjai alapján elemzi azokat a kulturális, városfejlesztési és társadalmi történeteket, melyek hatással vannak mindennapi életünkre is.

[HTTPS://AFOLDGOMB.HU/BLOGOK/VAROSNEZO](https://afoldgomb.hu/blogok/varosnezo)

ALAPÍTVÁ: 1872

1142 BUDAPEST, ERZSÉBET KIRÁLYNÉ ÚTJA 125.
TELEFON: (1) 231-4040
FAX: (1) 231-4045
HONLAP: WWW.FOLDRAJZTARSASAG.HU
E-MAIL: INFO@FOLDRAJZTARSASAG.HU

ELNÖK: DR. CSORBA PÉTER
ALELNÖKÖK: DR. SZILASSI PÉTER
DR. MICHALKÓ GÁBOR
FŐTITKÁR: DR. DÁVID LÓRÁNT
ÜGYVIVŐ: HEILING ZSOLT

SAKOSZTÁLYOK:

BIZTONSÁGFÖLDRAJZI ÉS GEOPOLITIKAI
SAKOSZTÁLY, EXPEDÍCIÓS SAKOSZTÁLY,
TÁRSADALOM- ÉS GAZDASÁGFÖLDRAJZI
SAKOSZTÁLY, HEGYMÁSZÓ-SAKOSZTÁLY,
OKTATÁS-MÓDSZERTANI SAKOSZTÁLY,
EGÉSZSÉGFÖLDRAJZI SAKOSZTÁLY,
TERMÉSZETFÖLDRAJZI SAKOSZTÁLY,
TERKEPÉSZETI SAKOSZTÁLY,
TURIZMUSFÖLDRAJZI SAKOSZTÁLY,
FÖLDRAJZTANÁRI SAKOSZTÁLY

TERÜLETI OSZTÁLYOK:

BAKONY-BALATON-VIDÉKI OSZTÁLY (VESZPRÉM)
BORSODI OSZTÁLY (MISKOLC)
DEBRECENI OSZTÁLY
DÉL-DUNANTÚLI OSZTÁLY (PÉCS)
DUNA-VÖLGYI OSZTÁLY (SZÉKESZÁRD)
EGER-BÜKK-VIDÉKI OSZTÁLY
GYÖNGYÖS-MÁTRA-VIDÉKI OSZTÁLY
KISALFÖLDI OSZTÁLY (GYÖR)
KISKUNSAGI OSZTÁLY (KECSKEMÉT)
KÖZÉP-DUNANTÚLI OSZTÁLY (SZÉKESFEHÉRVÁR)
KÖRÖS-VIDÉKI OSZTÁLY (BÉKÉSCSABA)
NYÍRSÉGI OSZTÁLY (NYÍREGYHÁZA)
NYUGAT-MAGYARORSZÁGI OSZTÁLY (SZOMBATHELY)
SZEGEDI OSZTÁLY
SZÉKELYFÖLDI OSZTÁLY (CSIKSZEREDA)
TOLNA MEGYEI OSZTÁLY (DOMBOVÁR)
ZALAI OSZTÁLY (NAGYKANIZSA)

KÖNYVTÁR ÉS GYŰJTEMÉNYEI:

1112 BUDAPEST, BUDAÖRSI ÚT 45.
TEL.: (06-1) 309-2600/1443
(2015. NOVEMBER 15-TŐL
HATÁROZATLAN IDEIG ZÁRVA TART.)

AZ ÉGÖGMBÖT TARTÓ ATLASZ A MAGYAR FÖLDRAJZI
TÁRSASÁG VÉDJEGYKÉNT BEJEGYZETT JELEKE

LAPALAPÍTÓ (1929):
DR. MILLEKER REZSŐ

AZ ÚJ SOROZAT
ÚJRÁINDÍTÓI (1999):
DR. NEMERKÉNYI ANTAL
ÉS FARKAS PÉTER

1929–1933, FELELŐS SZERKESZTŐ:
DR. MILLEKER REZSŐ

1934–1944, SZERKESZTŐK:
DR. BAKTAY ERVIN ÉS DR. KÉZ ANDOR

1999–2005, FŐSZERKESZTŐ: DR. NEMERKÉNYI ANTAL

2005–2006, FŐSZERKESZTŐ: DR. VOJNITS ANDRÁS

2006-TŐL FŐSZERKESZTŐ: DR. NAGY BALÁZS

ÖN BIZONYÁRA KINYITJA
nem megy át AZ
AMIKOR PIROS A
BEKENI BEKÖTI FELVESZI
magát
NAPTEJ
STRANDON. **ELINDUL** **motorra ül.**

**A rendszeres szűrés is
legyen ugyanennyire
természetes Önnek!**

**Panaszmentesen is
keresse fel orvosát!**

4 emberből 3 esetében időben elvégzett
szűrővizsgálatokkal meg lehetne előzni
a túl korai halált*.

*A vezető halállokokat figyelembe véve.

médiaunió
rajta is mülk!

www.4bol3.hu

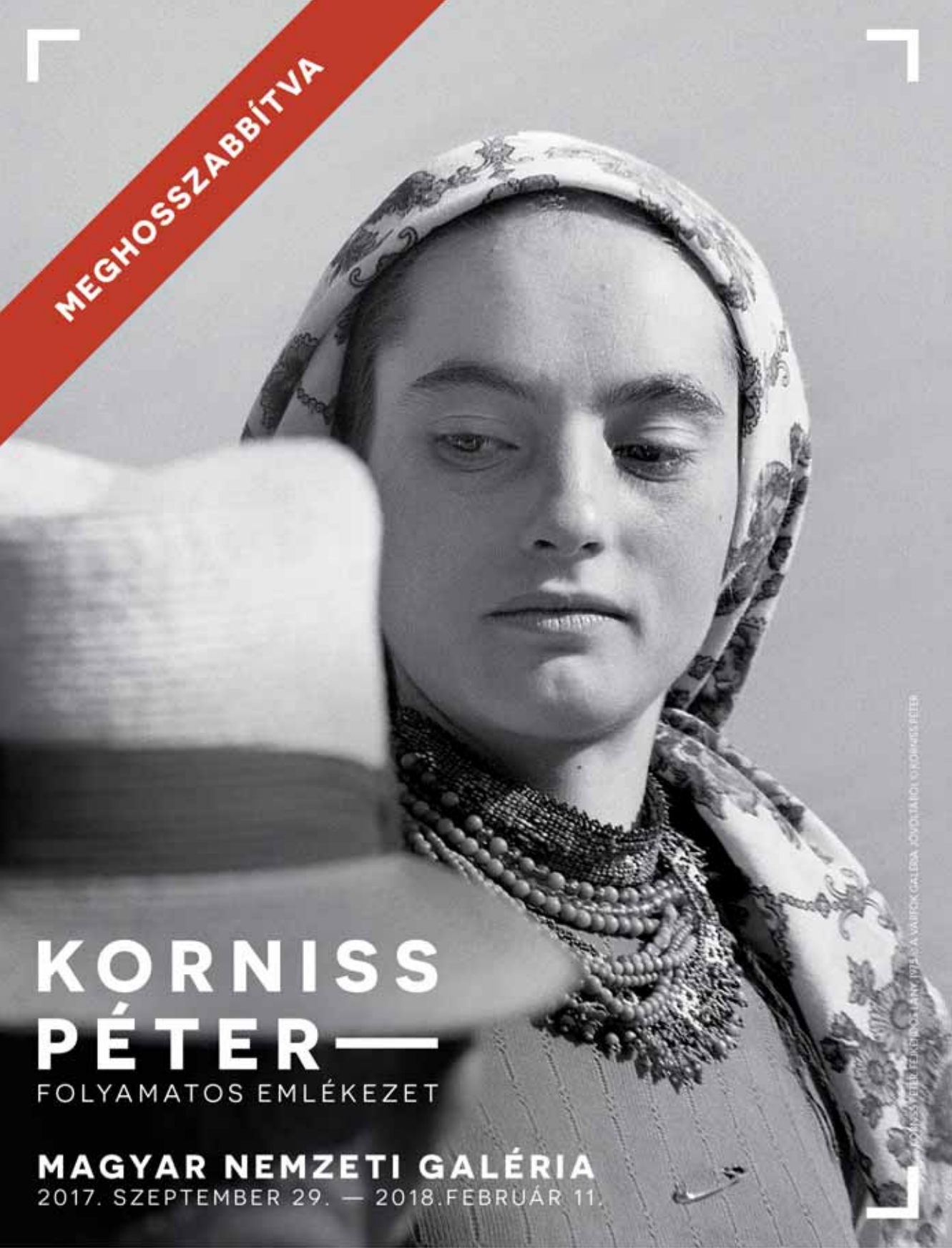
EGYÜTTMŰKÖDŐ PARTNEREINK ▽

E LAPSZÁMUNK MEGJELENÉSÉT TÁMOGATTÁK ▽

MEGHOSSZABBÍTVÁ

KORNISS
PÉTER—
FOLYAMATOS EMLÉKEZET

MAGYAR NEMZETI GALÉRIA
2017. SZEPTEMBER 29. — 2018. FEBRUÁR 11.

KORNISS PÉTER: FEJLETHETŐ LÁNY, 1914. A VÁRTEK GALÉRIA, JÓVOLTÁDOI © KORNIS PÉTER